

Γράφει: Μαρίνα Σχιζα

Απόψεις

«Σκουπίδια» του Γιάννη Ξανθούλη

Σκηνοθεσία: Βαρνάβας Κυριαζής. Σκηνικά — κοστούμια: Γκλυν Χιουζ. Μουσική: Σταμάτης Σπανουδάκης. Χορογραφίες: Φράνσις Γουντ—Μαυρομάτη. Παίζουν: Ιωάννα Σιαφκάλη, Ανδρούλα Αγαθαγγέλου, Τάκης Χριστοφάκης, Ανδρέας Βασιλείου, Κώστας Καζάκας, Ελλην Κυριακίδου, Κίμων Αποστολόπουλος, Γιωργούλα Σνελ, Νεόφυτος Νεοφύτου.

Σπάνια μια ελληνική επιθεώρηση ανώδυνα μεταφέρεται στην κυπριακή σκηνή. Όταν οι περιοδεύοντες ελλαδικοί θίασοι παρουσιάζουν μια επιθεώρηση, βλέπουμε συνήθως νούμερα εφήμερα, που έχουν για στόχο θέματα επιφανειακής επικαιρότητας και πρόσωπα τόσο γνωστά, που στον ελλαδικό χώρο μόνο μια συμβολική μίμηση των χαρακτηριστικών τους γνωρισμάτων προκαλεί γέλιο. Το κυπριακό κοινό σε τέτοιες περιπτώσεις γελάει κάπως γενικά, εξ' αποστάσεως, παραβλέποντας τις λεπτομέρειες, και οι θίασοι αναγκάζονται να τονίζουν τα αστεία «γενικού χαρακτήρα», πράγμα που τους οδηγεί σε υπερβολές. Αυτού του είδους οι επιθεωρήσεις, σαν τα παλιά ημερολόγια, δεν χρησιμεύουν σε τίποτε όταν γίνονται «εκπρόθεσμες».

Το κείμενο του Γιάννη Ξανθούλη διαφέρει πολύ από τις εφήμερες επιθεωρήσεις. Έχει το μακάβριο χιούμορ της «Οικογένειας Μπερ—Βγκες», την πικρή θλίψη του «Χάρτινο Σεπτέμβρη», τη σατιρική ακρίβεια της «Οδού Ιπποκράτους». Το έργο του δεν αφιερώνεται στην επικαιρότητα, αφιερώνεται στη βαθύτερη έννοια του χρόνου. Συχνά πιστώνουμε το χρόνο με τον τίτλο του κριτή, αλλά πάντα ελπίζουμε, ότι θα μας κρίνει με βάση αυτά που θέλουμε ν' αφήσουμε πίσω μας, με βάση τα έργα που του υποδεικνύουμε εμείς. Ο Ξανθούλης αντιστρέφει την κατάσταση και οι χρόνος στο έργο του κρίνει την εποχή μας με βάση αυτά, από τα οποία θέλαμε ν' απαλλαγούμε, τα οποία θεωρήσαμε άχρηστα.

Το Ένα έκανε την επιλογή του καλοκαιρινού του έργου χωρίς να δώσει στον εαυτό του μια ανάπαυλα μετά και από τις τόσο δύσκολες παραγωγές της περασμένης σαιζόν βλέπουμε αυτό το θίασο να εξαγνίζεται μέσα από το δύσκολο και αληθινό θέατρο και να χαρίζει στους συνεργάτες του μια δεύτερη ευκαιρία θεατρικής ζωής που διαφέρει ποιοτικά από την προηγούμενη τους.

Πολλά πέτυχαν στην παράσταση των «Σκουπιδιών». Τα σκηνικά του Γκλυν Χιουζ είναι εξαιρετικά. Συνδιάζουν την κλασικότητα με τη «σκουπιδοσύνη», λειτούργητας έτσι και στις δύο άκρες του άξονα του χρόνου. Προβάλλουν με οικολογική ακρίβεια αυτά που δεν θα χωνευτούν, αποσυνθεθούν, ανακυκλωθούν και θα γυαλίζουν αιώνια σαν μνημεία ματαιότητας και επιπολαιότητας της ύπαρξής μας. Ο Χιουζ επιλέγει το άσπρο και το ασημί, συνεχίζοντας τον «άσπρο» κύκλο της ζωγραφικής του. Η εικαστική ιδέα του Χιουζ για τα «Σκουπίδια» βασίζεται στην άθλια βιομηχανική γαλάδα των αχώνευτων τεκμηρίων της εποχής μας που αναπόφευκτα και οργανικά γίνονται μέρος του εθνικού οικοδομήματος.

Στη δύσκολα διαμορφωμένη σκηνή οι κινήσεις των ηθοποιών φαίνονται φυσικές και ανάλαφρες, οι χορογραφίες της Φράνσις Μαυρομάτη δεν συναγωνίζονται με το λόγο του έργου και μπαίνει σαν οργανικό στοιχείο στην ολική σύνθεση της παράστασης. Η μακιγιέρ Μαίρη Λύρα πρέπει να δούλευε ακούραστα όλη την ώρα πίσω από τη σκηνή συμβάλλοντας στην ομαλή και γρήγορη ροή της παράστασης.

Όπως συμβαίνει σε πολλά επιθεωρησιακά ελληνικά έργα, έτσι και στα «Σκουπίδια» υπάρχει πολύ κείμενο στα διάφορα νούμερα. Γι' αυτό και η ερμηνεία τους χρειάζεται ιδιαίτερη υποκριτική ένταση. Η χαλάρωση αυτής της έντασης οδηγεί σε χάσματα στο γενικό ρυθμό της παράστασης. Παράδειγμα συντονισμού λόγου, κίνησης και υποκριτικής ερμηνείας είναι οι ρόλοι του Κώστα Καζάκα. Επαιξε λαμπρά και ήταν το νεύρο της παράστασης.

Η δουλειά του σκηνοθέτη Βαρνάβα Κυριαζή χαρακτηρίζεται από τη βαθειά σύλληψη της ατμόσφαιρας του κειμένου, προσοχή στις λεπτομέρειες ακρίβεια στη σύνθεση της κάθε σκηνής, καθαρότητα της βασικής οργανωτικής ιδέας. Ο Βαρνάβας Κυριαζής χτίζει μια πολύ ενδιαφέρουσα δημιουργική βιογραφία και οι προσωπικές του αναζητήσεις εμπλουτίζουν το γενικό μας θεατρικό χώρο. Αυτόν και μερικούς άλλους συναδέλφους του σκεφτόμουν, διαβάζοντας για τις σκέψεις των διοικούντων του ΘΟΚ να μην επιτρέπουν πια στους μόνιμους ηθοποιούς του κρατικού θιάσου να συνεργάζονται με το Ελεύθερο Θέατρο. Αν αυτή η απόφαση ίσχυε για τις δύο προηγούμενες θεατρικές περιόδους, ο Κυριαζής δεν θα έπαιζε το Δικαιόπολη και τον Ορφέα, δεν θα σκηνοθετούσε τον Φειντώ και τον Ξανθούλη, ο Πουλιάδης δε θα έπαιζε τον Ρουζάντε, ο Καυκαρίδης τον Μπίλυ Λόμαν, η Μπεμπεδέλη την Παραμάνη, η Σορόκου το Μερκούτιο, ο Κατσαρής το Σαλιέρι, κ.λ.π. Θα είχαν την ευκαιρία να παίξουν μεγάλους ρόλους μέσα στα πλαίσια του ρεπερτορίου του ΘΟΚ στις δύο περασμένες σαιζόν; Θα μπορούσαν το Σατιρικό, το Ένα και η Πράξη να πραγματοποιήσουν τις σπουδαίες τους παραγωγές χωρίς την πολύτιμη συμβολή των «δανεισμένων» από το ΘΟΚ πρωταγωνιστών.

Ο κρατικός μας θίασος είναι μοντέλο μικρής κλειστής κοινωνίας. Οι έντονες μακροχρόνιες μόνιμες δημιουργικές σχέσεις πάντα μέσα στο ίδιο στενό κύκλο συνεργατών φτάνει στα όρια καλλιτεχνικής αιμομιξίας. Οι «εξωγαμικές» σχέσεις των μονίμων ηθοποιών με το Ελεύθερο Θέατρο είναι μια ευκαιρία για τον ίδιο τον κρατικό θίασο να «αεριστεί», ν' ανανεωθεί, να εμπλουτιστεί για το κοινό μας όφελος.

NONA ΜΟΛΕΣΚΗ

Μη ξεχάσετε

Θέατρα

• **Θέατρο ΕΝΑ:** Παραλίνι 9 μ.μ. «Σκουπίδια».

• «Ο θρίαμβος του έρωτα» του Μαρίνι από το **Θέατρο Πράξις** απόψε στις 9 στο Σατιρικό Θέατρο στη Λευκωσία.

• **Σατιρικό:** Στρόβολος 8.30 μ.μ. «Ο γάμος του Λεπρέντη»

Κινηματογράφος

• **Μετροπόλ:** «Ραντεβού στα τυφλά»

• **Ζήνα Πάλας (Λευκωσία):** «Dead again».

• **Πάνθεο:** «Marked for death».

• **Οθέλλος (Λεμεσός):** «Impulse».

• **Ρίο (Λεμεσός):** «Top secret».

• **Αττικό (Λάρνακα):** «What about Bob?».

• **Βρυσοπούλη (Κλήρου):** «Harley Davinson and the Marlboro Man».

Εκθέσεις

• Εκθεση ομαδικής ζωγραφικής Κυπρίων και Ξένων με θέμα «Θαλασσινοί περιπάτοι» στην γκαλερί **«Μορφή»** στη Λεμεσό. Μέχρι 30 Ιουνίου.

• Εκθεση τέχνης της Κατερίνας Καρακάνα, στο εργαστήριο της στην οδό **Αισχύλου 27β** στη Λευκωσία. Μέχρι 29 Ιουνίου. Ανοικτή 10 π.μ.—1 μ.μ. και 4—8 μ.μ.

• Εκθεση ζωγραφικής των μαθητών του εργαστηρίου τέχνης του Νικόλα Παναγή στη γκαλερί **Ορπς 39** στη Λευκωσία. Μέχρι 30 Ιουνίου.

• «Η σύγχρονη Κεραμική στην Κύπρο» με τους Βάσο Δημητρίου, Φώτο Δημητρίου, Μύρω Ψαρά και Κούλα Καλβάρη Σκουτέλα στη γκαλερί **Αποκάλυψη** στη Λευκωσία. Μέχρι 3 Ιουλίου.

• Εκθεση ζωγραφικής του Νίκου Χαρούς με τίτλο «Διαχρονισμός» στο ξενοδοχείο **Golden Bay** στη Λάρνακα.

• Εκθεση Φιγούρων και Σκηνής Θεάτρου Σκιών από τους Χρίστο Γιάννη Πάφιο στο **Εργαστήριο Τέχνης του Δήμου Λευκωσίας**. Μέχρι 30 Ιουνίου.

• Εκθεση τέχνης των μαθητών του εργαστηρίου ζωγραφικής της Μαρίνι Καρλεττίδου στους **«Φούρνους»** στην Παλιά Λευκωσία. Μέχρι 30 Ιουνίου. Ανοικτή καθημερινά 6—8.30 εκτός Κυριακής.

• Εκθεση παιδικής ζωγραφικής — γλυπτικής των μαθητών της Εφης Ανδριανού στο **Εργαστήριο του Χρίστου (Κορακίς 5, Στρόβολος)**. Μέχρι 2 Ιουλίου.

• Εκθεση χειροποίητων χαλιών από την Αυστραλία στην **Πύλη Αμμοχώστου**. Μέχρι 3 Ιουνίου.

Φωτογραφία

• 22η παγκύπρια εκθεση Φωτογραφίας Ντανχίλ στο ξενοδοχείο **Λήδρα Μηντς** στην Πάφο. Μέχρι 2 Ιουλίου.

Παρουσίαση

• «Τα βουζούνια» του Ευάγγελου Λοιζίδη είναι το βιβλίο που θα παρουσιαστεί απόψε στις 8 στη γκαλερί **Γκλόρια** ο φιλόλογος Γιώργος Ιωαννίδης. Η παρουσίαση συνοδεύεται από έκθεση σχεδίων του Λοιζίδη Σερβίου που είναι βασισμένα στο βιβλίο που χρησιμοποιήθηκαν στην έκδοση. Μέχρι 1η Ιουλίου από 11 π.μ.—1 μ.μ. και 6.8 μ.μ.

Μουσική

• Απόψε στις 8.30 η Πολιτιστική Κίνηση «Το σκαλί» Αγλαντζιάς, οργανώνει Μουσική Συνάντηση με τίτλο «Αναμνήσεις» την **Πλατεία της Παλιάς Αγλαντζιάς**.

• Συναυλία με τον Γρηγόρη Μπιθικώση απόψε στις 9 στην **Πόλη Χρυσόχους**.

